

Stowarzyszenie i Fundacja Rzecznik Praw Rodziców

ul. Oleńki 3, 05-090 Dawidy Bankowe

www.rzecznikrodzicow.pl

KRS 0000347294

Warszawa, dnia 21.12.2025

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Wniosek o udostępnienie informacji publicznej

Na podstawie art. 2 ust. 1 w zw. z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. z 2022 r. poz. 902), Fundacja Rzecznik Praw Rodziców wnosi o udostępnienie informacji publicznej pozostającej w posiadaniu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Wniosek dotyczy wiedzy, analiz, dokumentów oraz działań Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej związanych z praktyką Zakładu Ubezpieczeń Społecznych polegającą na żądaniu, po upływie wielu lat, zwrotu zasiłków macierzyńskich i chorobowych od kobiet wychowujących dzieci, w szczególności kobiet prowadzących działalność gospodarczą.

W związku z powyższym Fundacja wnosi o udostępnienie następujących informacji publicznych:

1. Czy Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej posiada dane, analizy lub raporty dotyczące skali decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w sprawach zwrotu zasiłków macierzyńskich i chorobowych wydawanych po wielu latach od ich wypłaty?

Jeżeli tak – prosimy o ich udostępnienie.

2. Czy Ministerstwo było informowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych o liczbie, zakresie oraz skutkach finansowych decyzji zobowiązujących matki do zwrotu świadczeń macierzyńskich i chorobowych wraz z odsetkami?

Jeżeli tak – prosimy o wskazanie formy i zakresu tych informacji.

3. Czy Ministerstwo prowadziło lub zlecało analizy dotyczące wpływu praktyki ZUS polegającej na retrospektywnym kwestionowaniu świadczeń na sytuację materialną rodzin z dziećmi, w tym ryzyko ubóstwa dzieci?

Jeżeli tak – prosimy o udostępnienie wyników tych analiz.

4. Czy w Ministerstwie prowadzono analizy dotyczące wpływu opisanej praktyki na decyzje prokreacyjne rodzin oraz na realizację polityki prorodzinnej państwa?

Jeżeli tak – prosimy o udostępnienie dokumentów lub informacji o ich zakresie.

5. Czy Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podejmowało działania nadzorcze, interwencyjne lub legislacyjne w związku z praktyką Zakładu Ubezpieczeń Społecznych polegającą na żądaniu zwrotu zasiłków macierzyńskich po wielu latach od ich wypłaty?

Jeżeli tak – prosimy o wskazanie rodzaju tych działań oraz ich efektów.

6. Czy Ministerstwo otrzymywało skargi, wnioski lub wystąpienia organizacji społecznych, Rzecznika Praw Obywatelskich lub innych podmiotów dotyczące skutków praktyki ZUS dla rodzin z dziećmi?

Jeżeli tak – prosimy o informację o liczbie takich wystąpień i ich przedmiocie.

7. Czy Ministerstwo posiada korespondencję z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych dotyczącą interpretacji przepisów w zakresie zwrotu zasiłków macierzyńskich i chorobowych, w szczególności po zmianach legislacyjnych obowiązujących od 2021 r.?

Jeżeli tak – prosimy o jej udostępnienie.

8. Czy Ministerstwo oceniało zgodność praktyki ZUS polegającej na żądaniu zwrotu świadczeń macierzyńskich po wielu latach z konstytucyjną zasadą ochrony rodziny i dobra dziecka?

Jeżeli tak – prosimy o udostępnienie stanowisk lub analiz w tym zakresie.

9. Czy Ministerstwo planuje lub rozważa inicjatywę legislacyjną zmierzającą do wprowadzenia realnych ograniczeń czasowych w dochodzeniu zwrotu świadczeń

z ubezpieczenia społecznego w celu ochrony bezpieczeństwa ekonomicznego rodzin z dziećmi?

10. Jeżeli Ministerstwo nie posiada żądanych informacji w całości lub w części, prosimy o wskazanie, który organ publiczny jest w ich posiadaniu.

Wnosimy o udostępnienie powyższych informacji w formie elektronicznej. Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej, wniosek powinien zostać rozpatrzony bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie 14 dni.

W przypadku braku możliwości udostępnienia informacji, wnosimy o wydanie decyzji administracyjnej z podaniem podstawy prawnej odmowy.

Z wyrazami szacunku,

Karolina Elbanowska Prezes

Tomasz Elbanowski Wiceprezes

Marzena Kąkała koordynator Telefonu Wsparcia